

החוג לתואר שני (M.A) במנהל מדיניות ציבורית

שנתון

שנה"ל תשפ"ד

החוג לתואר שני במנהל מדיניות ציבורית

ראש החוג
ד"ר וינרסקי-פרץ חדוה

יועצת לענייני סטודנטים
ד"ר אמיר רות

חברי הסגל האקדמי

פרופ' חבר:	פרופ' טור סיני אביעד.
מרצה בכיר:	ד"ר אמיר רות, ד"ר וינרסקי-פרץ חדוה, ד"ר ידן שרון.
מרצה:	ד"ר אוסטר אנה**, ד"ר בורנשטיין נתיב קרן**.
סגל עמית*:	גב' מאיר נעמה, גב' שרף ענת.
מורה מן החוץ:	ד"ר זוהר גל, מר לוי אייל, מר קורן איתי.
מורה מן החוץ העוסק בתרגול:	גב' זועבי סבא.

* כולל סגל עמית העוסק בתרגול
**דרגה מוצעת.
יתכנו שינויים ברשימת סגל ההוראה.

מרכזת החוג

גב' יונה ירדן
טל': 04-6423469
פקס: 04-6423546
שעות הקבלה: ימים א'-ה' 10:00-12:30, בנין מס' 4, קומה 1.
מענה טלפוני: ימים א'-ה' 09:00-10:30
ניתן לפנות למזכירות החוג דרך תחנת המידע.

תוכנית הלימודים

התוכנית למנהל ומדיניות ציבורית מקנה הבנה רב-תחומית של האתגרים הניצבים בפני מנהלי המגזר הציבורי, הפרטי, השלישי והרביעי. התוכנית מקנה ידע יישומי נרחב והבנה מעמיקה בתהליכים החברתיים, מדיניים, כלכליים, ניהוליים, משפטיים, פוליטיים ומוניציפאליים הנדרשים להובלת מדיניות וקידומה. התוכנית מותאמת לאלו המבקשים להרחיב את ההכשרה האקדמית שתסייע להם להשתלב בהובלת מדיניות ציבורית ולהוות משאב אנושי איכותי העוקב אחר הידע המתחדש והתמורות בארץ ובעולם. התוכנית תעסוק ביישום גישות שונות וחדשות למדיניות ציבורית, ובהטמעת גישות מנהליות וניהוליות חדשניות, בקידום ובפיתוח שירותים במערכות הממשל השונות ובבניית בסיסי ידע ומידע חדשים לשיפור רווחת האוכלוסייה.

אוכלוסיית היעד

תוכנית זו מיועדת למנהלות ולמנהלים המבקשים לקדם ולפתח יכולות וכישורים כמובילי מדיניות ומיישמי שינוי בחזית העשייה הציבורית והחברתית ובעיקר בגופי המגזר הציבורי בישראל וכולל שירות המדינה, שלטון מקומי, חברות לתועלת הציבור, ארגוני המגזר השלישי, חברות ממשלתיות ועוד. התוכנית פותחה כדי לאפשר לבוגריה להתפתח ולהשתלב במגוון רחב של ארגונים ומוסדות - משרדי ממשלה, שלטון מקומי - רשויות מקומיות וחברות כלכליות, חברות ציבוריות, עמותות וארגונים חברתיים ואזרחיים, ארגוני זרועות הביטחון, מכוני מחקר / מוסדות מחקר, כמו גם להשתלב בארגוני המגזר העסקי שיש להם ממשק למגזר הציבורי.

מבנה הלימודים*

הלימודים יתקיימו במשך שנת לימודים אחת (שלושה סמסטרים).
לקבלת התואר השני נדרש לצבור 40 ש"ס במשך שנתיים באופן הבא:

ש"ס	נ"ז	
31	27	קורסי חובה
2	2	קורסי בחירה
3	3	סמינריון
2	2	פרויקט מסכם שנה א'
6	6	פרויקט גמר
44	40	סה"כ

(מעודכן נכון ל- 27.09.23)

*יתכנו שינויים בתוכנית הלימודים.

תנאים לסיום התואר:

- שקלול כלל רכיבי הציון בקורס (כגון: בחנים, עבודות, תרגילים וכדומה), יתבצע רק אם קיבל הסטודנט ציון עובר במטלת הסיום של הקורס.
- ציון של 76 לפחות בפרויקט עבודת גמר.
משקל עבודת גמר יהווה 30% מהציון הסופי של התואר.
בהתאם לכך, הציון הסופי של התואר ייקבע באופן הבא:
ממוצע משוקלל במקצועות הלימוד הכלולים בתוכנית הלימודים פרט לעבודת הגמר - 70%
עבודת הגמר - 30%
- קבלת התואר, מותנית בציון סופי ממוצע של 70 לפחות.

פירוט תוכנית הלימודים

שנה א'

קוד הקורס	שם הקורס	שש"ס	נ"ז	קורסי קדם
22900	מבוא למדיניות ציבורית ומנהל ציבורי	2	2	
22901	יסודות הכלכלה למדיניות ציבורית	6	4	
22902	שיטות מחקר: מתודולוגיה כמותית (שו"ת)	4	2	
22903	שיטות מחקר: מתודולוגיה איכותנית	2	2	
22904	אתיקה, תורת המוסר ואיכות השלטון	2	2	
22905	כלכלת ביטחון סוציאלי	2	2	
22906	ניתוח והערכת מדיניות ציבורית	2	2	
22907	מבוא לרגולציה: תיאוריה, אסטרטגיה ופרקטיקה	2	2	
22908	משפט חוקתי ומנהלי	2	2	
22909	פרויקט מסכם שנה א'	2	2	
22912	שיתוף והפקת מדיניות משותפת	2	2	
22913	כלכלה ציבורית	3	3	22901
22914	מדיניות אנרגיה וסביבה	2	2	
22915	פרויקט גמר: יישום מדיניות במגזר הציבורי	6	6	22909
	סמינריון	3	3	
	קורס בחירה	2	2	
סה"כ		44	40	

(מעודכן נכון ל- 21.08.23)

תנאי המעבר לסמסטר קיץ בתוכנית: על הסטודנט להשיג ציון של 65 לפחות בכל הקורסים שנלמדו וציון ממוצע של 70 לפחות בכל הקורסים בסמסטרים א' ו-ב'. בנוסף, על הסטודנט לסיים את הקורס "פרויקט מסכם שנה א'" בציון 70 ומעלה.

תנאי סיום התוכנית: קבלת ציון עובר בכל הקורסים בתוכנית הלימודים.

שנה ב' – לסטודנטים שהחלו את לימודיהם בשנה"ל תשפ"ג

קוד הקורס	שם הקורס	שש"ס	נ"ז	קורסי קדם
22912	שיתוף והפקת מדיניות משותפת	2	2	
22913	כלכלה ציבורית	3	3	22901
22914	מדיניות אנרגיה וסביבה	2	2	
22915	פרויקט גמר: יישום מדיניות במגזר הציבורי	6	6	22909
	סמינריון	3	3	
	קורס בחירה	2	2	
סה"כ		18	18	

התנסות מעשית במסגרת הלימודים

התוכנית כוללת התנסות מעשית בשטח שמטרתה להקנות ידע אמפירי ומעשי להובלת מדיניות ולמיקסום התפקוד של ארגוני המגזר הציבורי. ההתנסות בשטח תאפשר לסטודנטים לגבש תוכנית מוצעת מלאה ליישום מדיניות ציבורית ברמת הארגון.

ההתנסות המעשית תתבצע בשני שלבים:

שלב א': פרויקט מסכם שנה א'

שלב ב': פרויקט גמר

מספר	מתכונת הלימודים
קורס שבו ההוראה, הלמידה וההערכה משלבות בין למידה פנים אל פנים ולמידה דיגיטלית. חלק מההרצאות יתקיימו בקמפוס וחלק יעברו מרחוק.	דיגיטלי היברידי
קורס שבו כל או חלק ניכר מההוראה, הלמידה וההערכה מועבר מרחוק. בקורס זה יתקיימו מספר בודד של מפגשים פנים אל פנים, אם בכלל.	דיגיטלי מרחוק

<< קורסי חובה

מבוא למדיניות ציבורית ומנהל ציבורי

הקורס יעניק יסודות לניתוח דפוסי הפעילות הפוליטית והמבנית של המנהל הציבורי והמדיניות הציבורית. הקורס יתמקד בהכרת המדיניות הציבורית בשלטון המרכזי ובשלטון המקומי בישראל באמצעות גישות תיאורטיות שונות ובחינת המדיניות בתחומים שונים בפעילותם. ייתן דגש לניתוח המבנה והפעולות של הרשויות הציבוריות. תכני הקורס יקנו ידע מעמיק על מבנה המנהל הציבורי בישראל ובעולם; רפורמות בניהול הציבורי; הפרטה ומיקור חוץ; מערכת היחסים בין הדרג המקצועי והדרג הפוליטי; מודלים של תהליך המדיניות הציבורית; כשלי שוק וכשלים במדיניות הציבורית; ההשפעה של גורמים אינטרסנטיים; תפיסות אידיאולוגיות, ומוסדות פוליטיים על המדיניות הציבורית בישראל ובעולם. חלקו הראשון של הקורס יתמקד בניתוח פוליטי של מדיניות ציבורית, ובמסגרתו נעסוק בגורמים המשפיעים על העיצוב, קביעה והיישום של מדיניות ציבורית לפי גישות תיאורטיות שונות. חלקו השני של הקורס ידון בשאלות מרכזיות ששואלים חוקרי מדע המדינה באשר למנהל הציבורי: מהו המנהל הציבורי ומהי ההיסטוריה של התפתחותו, מהם תפקידיו וערכיו של המנהל הציבורי, מהם מאפייני המנהל הציבורי במדינות שונות ובתקופות שונות ומהם היחסים הרצויים והמצויים בין המנהל הציבורי וגופים אחרים במערכת הפוליטית והשלטונית, בעולם ובישראל. חלקו השלישי של הקורס יעסוק בשלטון המקומי, בתפקידיו, בתחומי אחריות, ביחסיו עם השלטון המרכזי, בתקצוב, רפורמות ותמורות דיגיטליות.

4 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 65

א' 22900 ד"ר חדוה וינרסקי-פרץ ד' 08:30-11:45

מבוא לרגולציה: תיאוריה אסטרטגיה ופרקטיקה

רגולציה, או במונחה העברי 'אסדרה', משפיעה על חיי היום יום של כולנו בדרכים גלויות ונסתרות. הקורס עוסק ברגולציה כתופעה, ככלי מדיניות מרכזי וככלי משילות במדינה המודרנית והפוסט מודרנית. בקורס נדון בתיאוריות המסבירות את היווצרותה של רגולציה. בתוך כך נבחן את הכלים המגוונים בהם מבוצעת רגולציה ובדרכים להערכתם. בנוסף, נתמקד במושג החשוב 'משילות רגולטורית' ונברר מהן אסטרטגיות הציות והאכיפה לרגולציה. לבסוף, נדון במפגש שבין חידושים טכנולוגיים לרגולציה ובהשלכות של מפגש זה.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 65

א' 22907 ד"ר קרן בורנשטיין-נתיב ד' 10:15-11:45

שיטות מחקר: מתודולוגיה איכותנית

הקורס יקנה את התשתית להבנת מתודולוגיות איכותניות. הלימוד יעשה על ידי הצגת שיטות מחקר אחת בכל שיעור, מבחינת הרציונל והטכניקה ולאחריה יישום במאמר/ספר. הקורס יציע היכרות עם פרדיגמות שונות במחקר האיכותני, בתפיסות שונות של ניתוח תוכן, ניתוח שיח, מחקר פרשני ונרטיבי. כמו כן נעסוק בדילמות אתיות הקשורות לשיטות השונות, בחירת הנחקרים והסכמה מדעת, כניסה לאתרי מחקר ויצירת קשר.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 65

א' 22903 ד"ר רות אמיר ד' 12:15-13:45

משפט חוקתי ומנהלי

האם למדינת ישראל יש חוקה? באיזה אופן מעצב בג"ץ את המשפט הציבורי בישראל? באלו נושאים עוסקים חוקי היסוד של מדינת ישראל וכיצד נחקקו? במה שונים חוקי היסוד מחקיקה רגילה או חקיקת משנה? האם עקרון הפרדת הרשויות מתקיים בישראל הלכה למעשה? מה ההבדל בין עתירה מנהלית לעתירה חוקתית? בקורס נדון בדינים החלים על רשויות המדינה במישור המנהלי והחוקתי, ונבחן תופעות, מוסדות ומושגים מרכזיים במשפט הציבורי בישראל, דוגמת המהפכה החוקתית, אקטיביזם שיפוטי, עקרון הפרדת הרשויות, פירמידת הנורמות, חקיקה מנהלית, עיקרון חוקיות המנהל, רגולציה (אסדרה), זכויות יסוד. נדון בפרשות ובצינוני דרך מרכזיים במשפט החוקתי והמנהלי של ישראל, בין היתר באמצעות קריאה ודיון בפסקי דין, בחוקי יסוד, ובספרות המשפטית, ובאמצעות צפייה וניתוח של דיוני בג"ץ. הקורס כולל גם לימוד מושגי יסוד ועקרונות בסיס בעולם המשפט.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 65

א' 22908 ד"ר שרון ידן ד' 14:15-15:45

כלכלת ביטחון סוציאלי

הקורס מיועד לסטודנטים שלא למדו כלכלה. מטרתו ללמוד על ניתוח המצב החברתי ועל המדיניות לשיפורו. יידונו בו סוגיות מרכזיות הקשורות לביטחון הסוציאלי, למצב החברתי, כפי שהוא מתבטא בעוני, אי-שוויון וקיטוב, וזאת בהתייחסות לטווח הקצר, הבינוני והארוך.

4 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 65

א' 22905 ד"ר גל זוהר ד' 16:15-17:45

ניתוח והערכת מדיניות ציבורית (דיגיטלי מרחוק)

מטרת הקורס הינה להקנות כלים להערכה וניתוח של תהליכי קביעת ויישום מדיניות ציבורית. הקורס יציג את הגישות העיקריות להערכה וניתוח מדיניות ציבורית תוך התמקדות בשלבים השונים של התהליך, ובכללם: הגדרת הבעיה הציבורית, עוצמתה והשלכותיה על החברה, זיהוי השחקנים המעורבים, זיהוי הפער בין הרצוי למצוי, זיהוי וניתוח החלופות והכרעה ביניהן. הקורס יקנה כלים לניתוח כל אחד מהשלבים הללו תוך התייחסות להצדקות נורמטיביות למדיניות ציבורית - ערכי יסוד, כשלי שוק וכשלי ממשל. לאורך הקורס ישולבו בחומר התיאורטי ניתוחי אירוע וכלי חשיבה לניתוח מתחום המדיניות הציבורית.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 65

א' 22906 ד"ר אנה אוסטר

יסודות הכלכלה למדיניות הציבורית

תחום הכלכלה הציבורית עוסק בצורות המימון וההוצאות של הממשלה במשק. הכרת הכלכלה מספקת לסטודנטים תובנה חיונית לדרך בה פועלים שווקים וכיצד חברות וצרכנים מקבלים החלטות בתנאי שוק. הקורס נועד לתת כלים לחשיבה כלכלית כדי להבין את התפקידים המיקרו-כלכליים של הממשלה ואת הצורות השונות אשר בהן משפיעה הממשלה על הקצאת המשאבים והתחלקות ההכנסות. מטרת הקורס להקנות את הידע האנליטי הבסיסי בתחום מיקרו הכלכלה: מושגי יסוד, תופעת המחסור, ויתור אלטרנטיבי ועקומת התמורה; היצע וביקוש במסגרת ענפי של תחרות משוכללת: פונקציית הביקוש, פונקציית הייצור, הוצאות הייצור, שיווי משקל בשוק המוצר, קביעת מחיר בשווקי המוצרים, כמו גם דפוסי התערבות ממשלה במשק סגור ומשק פתוח. בחלקו השני של הקורס נתמקד בעקרונות הכלכליים הנדרשים לפעילות והקצאת מקורות ציבוריים, תוך תיאור הסביבה המקרו כלכלית. נדון במקרים בהם כלכלת השוק נכשלת בהקצאה יעילה של המקורות במשק ונציג את הדרכים להתמודדות עם כשלי השוק, בין אם על ידי הממשלה ובין אם על ידי גופים נוספים. הקורס יציג בהרחבה את הכלים העומדים לרשות הממשלה לצורך התמודדות עם כשלי השוק, ואף יבחן את כשלי הממשלה ויכולת התמודדותה עם אתגרים כלכליים.

4 שש"ס / 4 נ"ז / ש' / 65

ב' 22901 גב' ענת שרף ד' 08:30-11:45

יסודות הכלכלה למדיניות ציבורית

2 שש"ס / 0 נ"ז / ת'

ב' 22901 גב' סבאא זועבי ד' 18:15-19:45

שיטות מחקר: מתודולוגיה כמותית

הקורס נועד להקנות לתלמידי התוכנית למנהל ומדיניות ציבורית תשתית מחקרית ומיומנויות מתודולוגיות כמותניות הנחוצות לביצוע עצמאי של פרויקט מחקר בסיסי תוך התמקדות במערכי מחקר מתאמיים (אם כי חלק מן החומר הנלמד רלוונטי גם למערכי מחקר ניסויים). בנוסף, הקורס יקנה לסטודנטים כלים לניתוח ביקורתי והערכת איכויות מחקרים המתפרסמים בכתבי עת בתחום של מנהל מדיניות ציבורית וסקירות מדיניות המפורסמות מטעם מוסדות הממשל.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 65

ב' 22902 ד"ר חדוה וינרסקי-פרץ ד' 10:15-11:45

שיטות מחקר: מתודולוגיה כמותית

2 שש"ס / 0 נ"ז / ת'

ב' 22902 גב' נעמה מאיר ד' 16:15-17:45

אתיקה, תורת המוסר ואיכות השלטון

קורס זה מתמקד באתיקה יישומית, אתיקה ארגונית ומניעת שחיתות. תכליתם של כללי האתיקה היא להנחות את עובדי הציבור להתנהגות ראויה, בהתאם לחובת הנאמנות שלהם כלפי הציבור לצד מתן מערכת כללים שישרו את תפקודו של העובד ותפקוד הרשות המקומית, ויבטיחו טוהר מידות שיוביל להגברת אמון הציבור בעירייה. הבנת כללי האתיקה מאפשרים ומסייעים לעובד להתמודד ביעילות עם מגוון הסוגיות שבגינן הוא נדרש לקבל החלטות, תוך הפעלת השכל הישר, שיקול דעת ופרשנות. בבסיסו של הקורס נכיר כמה מתורות המוסר והאתיקה המרכזיות שהתפתחו בתקופות שונות בהיסטוריה המערבית. הקורס נועד לחדד את המחויבות

הנדרשת של עובדי ציבור לאתיקה במגזר הציבורי ואת הצורך בהתנהגות אתית וכן לתת כלים בהתמודדות היומיומית של עובדי המגזר הציבורי עם הציבור הרחב ועם דילמות אתיות. הקורס יחדד מהי אתיקה ומהי המודעות האתית וייתן כלים ורעיונות להתמודדות אישית בתחום האתיקה בסביבת העבודה ובפעילות הציבורית. תכני הסדנה יקיפו שלושה נושאי ליבה מרכזיים - הכרת תורת המוסר, אתיקה והקוד האתי ואיכות השלטון.

2 שש"ס / 2 נ"ז / סד' / 65

ב' 22904 מר אייל לוי ד' 14:15-15:45

פרויקט מסכם שנה א'

קורס זה ממוקד בהנחיית סטודנטים בפרויקט המסכם. מטרת הקורס המרכזית היא פיתוח וביסוס ובשלבם הראשוניים הנדרשים לניתוח מדיניות ציבורית. בהתאם, הקורס יקנה ידע תיאורטי ומעשי שיסייעו בידי הסטודנטים לבצע מיפוי ראשוני מבוסס עבודת שטח ובניית תשתית לקראת ניתוח מדיניות מורחב. בעיקר, נתמקד בהבנה וניתוח דפוסי פעולתם של השחקנים המרכזיים הפועלים בזירות - הציבורית, הפוליטית, התקשורתית, הכלכלית והחברתית בהקשר לסוגיות מדיניות. הקורס יקנה יסודות ראשוניים מתוך פרספקטיבה של יישום. הקורס מהווה תשתית לפרויקט הגמר.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 70

ב' 22909 פרופ' אביעד טור-סיני ד' 18:15-19:45

מדיניות אנרגיה וסביבה (דיגיטלי מרחוק)

משבר האקלים הוא מהחמורים ומהמאתגרים שידעה האנושות. ההתמודדות עמו במישורי המדיניות היא קשה במיוחד, וייחודית בהשוואה לבעיות סביבתיות מוכרות. מדוע נכשלים כלי מדיניות אקלים שונים במישורים העל-לאומי, הבינלאומי והלאומי? במה שונה משבר האקלים מבעיות סביבתיות "רגילות"? האם ישנה הצדקה להמשיך לפתח מקורות אנרגיה פוסיליים בעידן הנוכחי? אלו בעלי עניין משפיעים על הליכי מדיניות סביבה, אקלים ואנרגיה? מהן העלויות והתועלות הגלומות בכלי מדיניות סביבה ואקלים שונים? הקורס יבחן עקרונות ברגולציה וחקיקה בתחום האנרגיה והסביבה, ואת ההשלכות, ההזדמנויות והאתגרים במעבר המתבקש מדלקים פוסיליים לאנרגיות נקיות. בין היתר, נדון בנושאים כגון חוק אקלים בישראל, מתווה הגז הטבעי, שקיפות סביבתית, הכחשת אקלים, טיוח ירוק (greenwashing), רגולציה רכה וקשה בתחום האנרגיה והסביבה, בעיות ציות ואכיפה, ביוש (שיימינג) סביבתי, עתירות של ארגוני החברה האזרחית, פסיקה מרכזית בנושאי אנרגיה וסביבה, אחריות חברתית וסביבתית של תאגידים, ומגמות במדיניות אקלים.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 65

ב' 22914 ד"ר שרון ידין

כלכלה ציבורית

מטרתו של הקורס להקנות כלים לחשיבה כלכלית שיאפשרו להבין ולהעריך את השפעותיה של מדיניות כלכלית ציבורית על יעילות הקצאת המקורות ואי השוויון במשק וזאת באמצעות למידת מושגים בסיסיים של מאקרו-כלכלה ושל כלכלה ציבורית (ובהמשך לקורס המבוא שנה א' - יסודות הכלכלה למדיניות ציבורית). כלכלה ציבורית מבוססת על קיומם של מצבים שונים - האחד הוא כשלי שוק - למשל עקב קיומן של השפעות חיצוניות. בקורס נדון בטיפול בכך באמצעות מיסוי, בעיקר "מס Pigou" וסבסוד. נעסוק במוצרים ציבוריים והבעיות שעלולות להיווצר (Free rider problem), תכניות הוצאה ציבורית כגון הוצאות ציבוריות מול הוצאות הביטחון הסוציאלי ובפרט הביטוח הסוציאלי. נעסוק בשאלת בניית תקציב מדינה (טייס אוטומטי, קיצוצים, פטורים, כללים לשמירה על משמעת תקציבית ומאקרו-כלכלית כגון נומרטור, חוק הפחתת הגירעון, חוק מגבלת הוצאות וכו'). נלמד על ניתוח עלות-תועלת (Cost-Benefit Analysis), דהיינו הערכת פרויקטים ציבוריים בעיקר בתחום השקעות תשתית. לאחר ההתמקדות בשאלות היצור של מוצרים ושירותים ציבוריים נעסוק במימון ציבורי, דהיינו מימון פעילות הסקטור הציבורי. נלמד על מבנה מערכת המיסוי - מיסוי ישיר ומיסוי עקיף וההבדלים ביניהם מבחינת השפעתם על הפרט ועל הקצאת המקורות היעילה. נלמד על תפקיד החלוקה מחדש, שנגזרת מכך שהאי-שוויון והעוני בכלכלות מערביות רבות, כולל בישראל, גבוה, כך שנדרשת מדיניות לצמצום תופעות אלה. נדון גם בסוגיות של הוצאה ציבורית אופטימלית, רגולציה של מונופולים ואוליגופולים (שיתופי פעולה כגון משחק דילמת האסיר). נלמד על יעדי מדיניות ציבורית כגון יעדי צמיחה (מהו תוצר ומהי צמיחה, תוך התייחסות לוועדת Stiglitz-Sen-Fitoussi של מדידת תוצר מול מדידת Well-being). נלמד על השוואות בין-לאומיות (מושג שוויון כח הקניה (PPP)). נושאים נוספים - שוק עבודה ומדיניות תעסוקה, מחזור עסקים וצמיחה (ביקוש מצרפי, כלכלה קיינסינית), חשבונאות לאומית, משק קטן ופתוח, יציבות מחירים וצדק חברתי וכלכלי.

3 שש"ס / 3 נ"ז / ש' / 65

ק: 22901

קץ 22913 מר איתי קורן ד' 08:30-10:45

שיתוף והפקת מדיניות משותפת

מטרת הקורס הינה להציג לסטודנטים את תפקידם ומקומם של האזרחים וארגוני המגזר השלישי בהליכי קביעה ויישום של המדיניות הציבורית בעולם ובישראל.

הקורס מקנה ידע אודות המשילות המשולבת המאפיינת את מעצבי ומיישמי המדיניות, ובוחן את השפעתה על אופן הספקת השירותים הציבוריים. הקורס מתמקד בתהליך ההפקה המשותפת (Co-production), בסיכויים להצלחתו לצד הסיכונים שעלולים להיווצר בו. כמו כן, נבחן את סוגי ורמות שונות של שיתוף ציבור לצד השפעותיו על המנהל הציבורי ועל החברה כולה.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 65

ק"ץ 22912 ד"ר אנה אוסטר ד' 13:45-15:15

פרויקט גמר: יישום מדיניות בגזר הציבורי

הקורס מכוון לביצוע פרויקט מסכם המהווה תשתית לעבודת הגמר המקיפה היבטים מחקריים ויישומיים במנהל ומדיניות ציבורית. הקורס יקיף את התהליך הרחב הנדרש עד לכתיבת נייר מדיניות שלם וכולל גיבוש המלצות ותוכנית מוצעת ליישום מדיניות. בתחילת הקורס נתמקד בחזרה על תפקידו של נייר מדיניות (**policy paper**) כמסמך המציג בעיה מעשית בתחום המדיניות הציבורית, מתווה לה חלופות מנומקות ומושכלות לפתרון, מציג שיקולי העדפה ומציע דרך פעולה יישומית. עיקר הקורס יתמקד ביישום מדיניות כשלב שבו מדיניות שגובשה, עוצבה ואומצה על-ידי מקבלי ההחלטות, יוצאת אל הפועל. בעיקר, ילמדו, ינתחו וילמדו סוגי הגורמים המעצבים והמשפיעים על יישום מדיניות החל מההיגיון או הרציונל של התכנית, טיב שיתוף הפעולה שהתוכנית דורשת, זמינות בעלי כישורים היכולים לבצעה, והמוטיבציה והמחויבות ליישמה.

הקורס ילווה בניתוח וקריאה ביקורתית של ניירות מדיניות, חקרי מקרה ומאמרים אמפיריים ומקצועיים. מטרותיו המרכזיות של הקורס הן: 1. הקניית תשתית תיאורטית מתקדמת שתסייע לסטודנטים בפיתוח חשיבה ביקורתית בהקשר לתכנון וכתיבת נייר מדיניות מפורט ומנומק בהתייחס לפרויקט ציבורי או מיזם חברתי המתמודד עם אתגר אקטואלי. 2. מתן כלים לכתיבת תכנית ליישום מדיניות וכולל ניתוח הגורמים, האמצעים והמשאבים המאפשרים השגת יעדי מדיניות.

בהתאמה לשתי מטרות הקורס, בחלקו הראשון של הקורס הסטודנטים ילמדו לכתוב נייר עבודה אשר יציג בפני מקבלי ההחלטות הרלוונטיים את הסוגיות העיקריות העומדות לדיון וסייע למקבלי ההחלטות להתמודד עם בעיות מהותיות באמצעות עיצוב חלופות והמלצות מנומקות בדבר מדיניות ראויה לגיבוש. חלקו השני של הקורס יתמקד במתן כלים לפיתוח מתודולוגיה ארגונית לגיבוש תהליכי תכנון אסטרטגי ויישום מדיניות המבוססים על פרמטרים שונים כגון: הערכות מצב, סקרים ומחקרים, הגדרת מטרות הארגון ויעדי הביצוע והגדרת מדדי תפוקה.

6 שש"ס / 6 נ"ז / פרו' / 76

ק: 22909

ק"ץ 22915 ד"ר חדוה וינרסקי-פרץ ד' 17:15-19:30 ו-ב' 14:00-16:15

<< שנה ב' - קורסי חובה - לסטודנטים שהחלו לימודיהם בשנה"ל תשפ"ג

פרויקט גמר: יישום מדיניות בגזר הציבורי

הקורס מכוון לביצוע פרויקט מסכם המהווה תשתית לעבודת הגמר המקיפה היבטים מחקריים ויישומיים במנהל ומדיניות ציבורית. הקורס יקיף את התהליך הרחב הנדרש עד לכתיבת נייר מדיניות שלם וכולל גיבוש המלצות ותוכנית מוצעת ליישום מדיניות. בתחילת הקורס נתמקד בחזרה על תפקידו של נייר מדיניות (**policy paper**) כמסמך המציג בעיה מעשית בתחום המדיניות הציבורית, מתווה לה חלופות מנומקות ומושכלות לפתרון, מציג שיקולי העדפה ומציע דרך פעולה יישומית. עיקר הקורס יתמקד ביישום מדיניות כשלב שבו מדיניות שגובשה, עוצבה ואומצה על-ידי מקבלי ההחלטות, יוצאת אל הפועל. בעיקר, ילמדו, ינתחו וילמדו סוגי הגורמים המעצבים והמשפיעים על יישום מדיניות החל מההיגיון או הרציונל של התכנית, טיב שיתוף הפעולה שהתכנית דורשת, זמינות בעלי כישורים היכולים לבצעה, והמוטיבציה והמחויבות ליישמה.

הקורס ילווה בניתוח וקריאה ביקורתית של ניירות מדיניות, חקרי מקרה ומאמרים אמפיריים ומקצועיים. מטרותיו המרכזיות של הקורס הן: 1. הקניית תשתית תיאורטית מתקדמת שתסייע לסטודנטים בפיתוח חשיבה ביקורתית בהקשר לתכנון וכתיבת נייר מדיניות מפורט ומנומק בהתייחס לפרויקט ציבורי או מיזם חברתי המתמודד עם אתגר אקטואלי. 2. מתן כלים לכתיבת תכנית ליישום מדיניות וכולל ניתוח הגורמים, האמצעים והמשאבים המאפשרים השגת יעדי מדיניות.

בהתאמה לשתי מטרות הקורס, בחלקו הראשון של הקורס הסטודנטים ילמדו לכתוב נייר עבודה אשר יציג בפני מקבלי ההחלטות הרלוונטיים את הסוגיות העיקריות העומדות לדיון וסייע למקבלי ההחלטות להתמודד עם בעיות מהותיות באמצעות עיצוב חלופות והמלצות מנומקות בדבר מדיניות ראויה לגיבוש. חלקו השני של הקורס יתמקד במתן כלים לפיתוח מתודולוגיה ארגונית לגיבוש תהליכי תכנון אסטרטגי ויישום מדיניות המבוססים על פרמטרים שונים כגון: הערכות מצב, סקרים ומחקרים, הגדרת מטרות הארגון ויעדי הביצוע והגדרת מדדי תפוקה.

6 שש"ס / 6 נ"ז / ש' / 76

ק: 22909

ש' 22915 פרופ' אביעד טור סיני סמסטר א': ד' 14:00-16:15 סמסטר ב': ד' 08:30-10:45

כלכלה ציבורית

מטרתו של הקורס להקנות כלים לחשיבה כלכלית שיאפשרו להבין ולהעריך את השפעותיה של מדיניות כלכלית ציבורית על יעילות הקצאת המקורות ואי השוויון במשק וזאת באמצעות למידת מושגים בסיסיים של מאקרו-כלכלה ושל כלכלה ציבורית (ובהמשך לקורס המבוא שנה א' – יסודות הכלכלה למדיניות ציבורית). כלכלה ציבורית מבוססת על קיומם של מצבים שונים – האחד הוא כשלי שוק – למשל עקב קיומן של השפעות חיצוניות. בקורס נדון בטיפול בכך באמצעות מיסוי, בעיקר "מס Pigou" וסבסוד. נעסוק במוצרים ציבוריים והבעיות שעלולות להיווצר (Free rider problem), תוכניות הוצאה ציבורית כגון הוצאות ציבוריות מול הוצאות הביטחון הסוציאלי ובפרט הביטוח הסוציאלי. נעסוק בשאלת בניית תקציב מדינה (טייס אוטומטי, קיצוצים, פטורים, כללים לשמירה על משמעת תקציבית ומאקרו-כלכלית כגון נומרטור, חוק הפחתת הגירעון, חוק מגבלת הוצאות וכו'). נלמד על ניתוח עלות-תועלת (Cost-Benefit Analysis), דהיינו הערכת פרויקטים ציבוריים בעיקר בתחום השקעות תשתית. לאחר ההתמקדות בשאלות היצור של מוצרים ושירותים ציבוריים נעסוק במימון ציבורי, דהיינו מימון פעילות הסקטור הציבורי. נלמד על מבנה מערכת המיסוי – מיסוי ישיר ומיסוי עקיף וההבדלים ביניהם מבחינת השפעתם על הפרט ועל הקצאת המקורות היעילה. נלמד על תפקיד החלוקה מחדש, שנגזרת מכך שהאי-שוויון והעוני בכלכלות מערביות רבות, כולל בישראל, גבוה, כך שנדרשת מדיניות לצמצום תופעות אלה. נדון גם בסוגיות של הוצאה ציבורית אופטימלית, רגולציה של מונופולים ואוליגופולים (שיתופי פעולה כגון משחק דילמת האסיר). נלמד על יעדי מדיניות ציבורית כגון יעדי צמיחה (מהו תוצר ומהי צמיחה, תוך התייחסות לוועדת Stiglitz-Sen-Fitoussi של מדידת תוצר מול מדידת Well-being). נלמד על השוואות בין-לאומיות (מושג שוויון כח הקניה (PPP)). נושאים נוספים – שוק עבודה ומדיניות תעסוקה, מחזור עסקים וצמיחה (ביקוש מצרפי, כלכלה קיינסיינית), חשבונאות לאומית, משק קטן ופתוח, יציבות מחירים וצדק חברתי וכלכלי.

3 שש"ס / 3 נ"ז / ש' / 65

ק: 22901

א' 22913 מר איתי קורן ד' 11:15-13:30

מדיניות אנרגיה וסביבה (דיגיטלי מרחוק)

משבר האקלים הוא מהחמורים ומהמאתגרים שידעה האנושות. ההתמודדות עמו במישורי המדיניות היא קשה במיוחד, וייחודית בהשוואה לבעיות סביבתיות מוכרות. מדוע נכשלים כלי מדיניות אקלים שונים במישורים העל-לאומי, הבינלאומי והלאומי? במה שונה משבר האקלים מבעיות סביבתיות "רגילות"? האם ישנה הצדקה להמשיך לפתח מקורות אנרגיה פוסיליים בעידן הנוכחי? אלו בעלי עניין משפיעים על הליכי מדיניות סביבה, אקלים ואנרגיה? מהן העלויות והתועלות הגלומות בכלי מדיניות סביבה ואקלים שונים? הקורס יבחן עקרונות ברגולציה וחקיקה בתחום האנרגיה והסביבה, ואת ההשלכות, ההזדמנויות והאתגרים במעבר המתבקש מדלקים פוסיליים לאנרגיות נקיות. בין היתר, נדון בנושאים כגון חוק אקלים בישראל, מתווה הגז הטבעי, שקיפות סביבתית, הכחשת אקלים, טיוח ירוק (greenwashing), רגולציה רכה וקשה בתחום האנרגיה והסביבה, בעיות ציות ואכיפה, ביוש (שיימינג) סביבתי, עתירות של ארגוני החברה האזרחית, פסיקה מרכזית בנושאי אנרגיה וסביבה, אחריות חברתית וסביבתית של תאגידים, ומגמות במדיניות אקלים.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 65

ב' 22914 ד"ר שרון ידין

שיתוף והפקת מדיניות משותפת

מטרת הקורס הינה להציג לסטודנטים את תפקידם ומקומם של האזרחים וארגוני המגזר השלישי בהליכי קביעה ויישום של המדיניות הציבורית בעולם ובישראל.

הקורס מקנה ידע אודות המשילות המשולבת המאפיינת את מעצבי ומיישמי המדיניות, ובוחן את השפעתה על אופן הספקת השירותים הציבוריים. הקורס מתמקד בתהליך ההפקה המשותפת (Co-production), בסיכויים להצלחתו לצד הסיכונים שעלולים להיווצר בו. כמו כן, נבחן את סוגי ורמות שונות של שיתוף ציבור לצד השפעותיו על המנהל הציבורי ועל החברה כולה.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 65

ב' 22912 ד"ר אנה אוסטר ד' 11:00-12:30

<< סמינריונים

רגולציה ממשלתית: גישות ושיטות

זיהום חמור במוצרי מזון של חברה ידועה; תאונות עבודה קטלניות באתרי בנייה; כתמי נפט נרחבים בחופי ישראל; קריסת בנק עקב מעילה; התמוטטות בניין בעיר מרכזית בישראל; התפשטות מגפה – מה תפקידה של הרגולציה הממשלתית במסגרת משברים אלה? האם יכלה למנוע אותם? ומשהתרחשו, באלו אופנים עליה להתמודד עמם? במסגרת הסמינריון הסטודנטים ינתחו פרשה בולטת, מחדל שלטוני, רפורמה חשובה, או סוגייה צרכנית, חברתית, כלכלית, בריאותית או טכנולוגית לבחירתם, לאור גישות וכלים מקובלים לרגולציה. נושאים אפשריים לכתובה כוללים, למשל: באיזה אופן השפיעו לוביסטים על רפורמת סימון המזון בישראל? מדוע

הרפורמה להוזלת מחירי התמרוקים בישראל אינה מתקדמת? באיזה אופן יש לאסדר את שוק הסטרימינג הישראלי? האם יש הצדקה להתערב במחירי השכירות בגוש דן? האם המדינה יכולה לאסדר את ענקיות הטכנולוגיה? מהם הכשלים המרכזיים של הפיקוח הסביבתי בישראל? מהם סיכויי ההצלחה של רפורמת גילוי פערי השכר בין עובדות לעובדים? הסמינריון כולל הנחיה אישית וכן שיעורים מתודולוגיים שנועדו לתת דגשים וכלים שימושיים להשלמה מוצלחת של הסמינריון.

3 שש"ס / 3 נ"ז / ס' / 65

א' 22911 ד"ר שרון ידן ד' 08:30-10:45

קיץ 22911 ד"ר שרון ידן ד' 11:00-13:15

<< קורסי בחירה

חדשנות טכנולוגית במגזר הציבורי

קידום והטמעה של חדשנות טכנולוגית עומדים בבסיס יכולתו של המגזר הציבורי להסתגל ולהתאים עצמו לסביבה המשתנה במהירות במאה ה-21. עם זאת, יכולתם של ארגוני המגזר הציבורי, כמערכות גדולות, לפעול לקידום "חדשנות משבשת" (**Disruptive Innovation**) דרך שבירת פרדיגמות ופיתוח מוקדי שיווי משקל חדשים רצופה אתגרים. מטרת הקורס הינה לאפשר הכרות ראשונית עם המושגים והאתגרים הקשורים לקידום והטמעת חדשנות טכנולוגית במגזר הציבורי בשלושה ממשקים. הממשק הראשון, **מגזר ציבורי-פנים ארגוני**, יעסוק בחשיבות ההטמעה של טכנולוגיות חדשניות בארגוני המגזר הציבורי והצגת מודלים לתהליך זה. נעסוק בשאלות המורכבות העולות מיישומי טכנולוגיית הבינה המלאכותית בשירות הציבורי, תוך התמקדות במערכות לקבלת החלטות מבוססות-אלגוריתם שעתידות לחולל מהפכה במתן שירותים ציבוריים. הממשק השני, **מגזר ציבורי-אזרחים**, יעסוק בהטמעת כלים טכנולוגיים מתקדמים לקידום הנגשה, שיתוף והפקה של מידע לאזרחים הניתן ומיוצר על ידי מוסדות הממשל. נכיר מושגים מרכזיים כדוגמת, 'ממשל דיגיטלי' ו'ממשל פתוח' ונבחן האם רתימת טכנולוגיות מידע חדשניות לשיפור השירות לציבור ולהגברת אמונו במוסדות הממשל אכן מגבירים אמון זה. הממשק השלישי, **מגזר ציבורי-עסקים**, יתמקד בקובעי המדיניות הציבורית שהינם גורם מכריע ביצירת תנאים רגולטוריים מתאימים המעודדים יזמות, תומכים בחדשנות ובהסרת חסמים או לחילופין גורמים לעיכוב.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 65

ב' 22919 ד"ר קרן בורנשטיין-נתיב ד' 13:00-14:30

קיץ 22919 ד"ר קרן בורנשטיין-נתיב ד' 15:30-17:00